

# EL POBLE: CATALA

5 Cts. PREUS DE SUSCRIPCIÓ A LA NOSTRA BIBLIOTECA CATALUNYA Y NACIONES IBERICAS: 4 pesetas trimestral PAISOS D'UNIO POSTAL: 9 pesetas trimestral

ANY II • Barcelona, dissabte 12 de juny de 1909 • NUM. 147 REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ: RAMBLA DE LES FLORS, 14, PRAL. — TELEFON 723

PREUS DE SUSCRIPCIÓ A UN VOLUM TRIMESTRAL DE LA NOSTRA BIBLIOTECA CATALUNYA Y NACIONES IBERICAS: 5.00 pesetas trimestral BARCELONA: 1.50 pesetas al mes 5 Cts.

ARTUR SANTAMARIA FABRICANT DE LES PORTES D'ACER ONDULAT  
Avants A. y A. Santamaria, ha traslladat son despatx a la RONDA DE SANT ANTONI, 72-TELEFON 2116

A 25 CENTS Vi del Sindicat d'Alella A 25 CENTS  
garantit y absolutament pur y llestísim, a 25, 30, 35 y 40 cèntims litre. — Se ven a tots els colmadors y drogueries.

AVIS CASA ESPECIAL PERA LLITS Y ALTRES MOBLES A PREUS DE FABRICA. No compreu sense visitar abans dita casa PLASSA PADRÓ, 4.

FUNERARIA FERRAN 8, Palla, 8  
TELEFON 949

## La Revolució Catalana

Conseqüència imprevista de la Solidaritat: l'extinció progressiva de les dretes catalanes. El moviment solidari va esser emprat abans de venir un atac al catalanisme, aleshores caracteritzat únicament per les actuals dretes; y ab tot, aquell auxili aportat al catalanisme històric havia d'acabar ab ell definitivament; ara es arribada l'hora. — A què's deu aquest resultat? Les coses són clares.

L'incorporació dels republicans en el nucli de protesta catalana representà una multitud de renovacions. Anem a denominar-les:

La protesta catalana va esser política liberal. Per una part, el catalanisme s'assimilava als elements republicans fins aleshores antitotalitaristes; y entengués bé que dic s'assimilava, perquè no era allò una aliansa temporal de republicans y catalanistes per un fi concret, sinó la catalanització dels republicans. En vista d'això, el catalanisme ja no seria, en endavant, purament un nucli de dretes, y tot el republicanisme ensenyat per en Pi's acomodava de ple a l'aspiració concreta de Catalunya. Per altra part, el republicanisme aportava a les aspiracions de Catalunya aquell color que podriem dir de contemporaneïtat, de cosa compatible ab les idees del món modern y no ja infiltrada dels arcaïsmes inútils de «la Renaixença» ni dels mal dissimulats clericalismes de «la Veua».

Nosaltres, republicans, cooperant com a tals a l'obra de tots, li llevàvem el sentit retardatori, l'actualisàvem, li obriem les finestres y les portes sobre'l món. Observis que cada una de les renovacions del catalanisme ha consistit precisament en acastrar d'un gràfic a la realitat. Així la dissidència representada per «la Veua» va esser una rebel·lió contra'l quietisme contemplatiu del «tot o res»; y així la nostra dissidència d'esquerra es una rebel·lió contra'l conservatisme doctrinari, clerical y plutocràtic de la Lliga. Fins entre'ls enemics de fora, les hostilitats consabudes varen atenuar-se, perquè's va comprendre que aquell regionalisme havia viscut, era passat definitivament a l'història, y que un batec més fort anunciava la novella vida. El regionalisme català havia tingut, fins aleshores, aspecte de moviment inferior. Però quan els republicans ens hi unírem, duent un ideal polític modern a l'ensomni regional, un afany d'autonomia individual y democràtica a la deriva d'autonomia comarcal, tota Espanya va mostrar una sensació intensa d'espera. Aquella Catalunya tenia totes les aparencies d'un comensar.

Ademés, si'ls fins expressos de la nostra solidaritat eren una aplicació catalana de l'antic programa federal, els seus orígens eren també un recabament de la llibertat civil opra. L'història dirà que en un moment de perill greu per al civisme espanyol (o sigui, en suma, la vera llibertat y la vera independència d'Espanya) són Catalunya va gosar recullir de'n terra'l penó caigut... Sota la protecció d'aquesta doble llibertat d'origen y de fi, com sota un doble escut, la Solidaritat catalana va ajuntar-se. Y jo no trobaria, per calificar la evolució del nostre moviment desde llavors, frase més concreta, més exacta, més comprensiva, que la de calificar així aquest període: «Revolució Catalana».

Revolució, en son sentit, vol dir lo mateix que període passional en que la marxa corrent de les coses (evolutiva) se accelera per l'obra impulsiva d'una multitud. Mireu, doncs, com així s'explica ab justesa aquella febrilitat de tots els cors anomenada per un poeta «aisament»; mireu com s'explica'l 20 de maig ab el seu aletejar de banderes eloqüents entre a quella adreçada sense crits, mireu com se explica l'aparició meridionalisme censurat per l'espanyolisme Unanimo; y la vibració de cada ànima oculta entre les fibres inabarcables y s'explicuen els mocadors volants en les Arenes y les votacions esplèndides; y l'aura pujant, com un gran halo, desde les places, y tota aquella gloriola escenogràfica necessària a les fusions o abraços de poble y conductors, que tant m'ha censurat «la Veua», y ont jo veig l'única manifestació plàstica de poesia, fent-se visible y perceptible a les masses posseïdes de fervor ciutadana; més encara, poesia qui s'encomana com un contagi al poble mateix y el fa col·laborador en l'obra renovadora de les nacions, en el trastorn momentani de les polítiques, en el modular de les paraules no dites y en el germinar de les idees no pensades, en tota aquella inversió total de les lleis col·lectives, qui se'n mostra com un gran engranatge de poema.

Per això, diguis lo que's digui, la Solidaritat va esser l'iniciació d'un catalanisme purament revolucionari. Y com l'escola vella era, per origen, adversa a tot revolucionarisme, a tota col·laboració conscient de multituds ciutadanes en una empresa de llibertat, l'acció popular d'ella havia d'esser inversa de la nostra.

Ja que este parlant de Revolució, en el sentit més noble, vull rehabilitar així ma-

teix una altra paraula desvirtuada per les seves aplicacions. Es la paraula «Demagogia», «Conducció de Pobles». A la nostra revolució catalana havia de seguir, naturalment, una demagogia qui dirigís aquell poble aliat a la consecució del seu voler imperatiu, y aprofités la dinàmica popular, la força popular, per una producció, per una creació. Era necessària una «arquitectura» per aconseguir aquella «arquitectura». Però com les direccions eren divergents, dues demagogies oposades nasqueren dins la Solidaritat: la demagogia regionalista y la republicana. Encara una consensuància més ab les revolucions, treballades sempre internament per les banderines, segons el grau de les respectives afirmacions revolucionàries.

En tota commixió, les tints més fortes predominen naturalment. Així, dins la barreja solidària, més aviat o més tard, el colorit nostre d'esquerra havia de determinar el colorit total, triomfant sobre la palidesa de la mescla. L'obra de la dreta va reduir-se a una transició ab el poder, acostant Catalunya al poder central contra qui precisament protestava, y oblidant (ab certa afectació d'oblit) que l'unió solidària s'era feta per vindicar una ofensa a l'integritat civil, ofensa rebuda per la dreta exclusivament... L'obra de l'esquerra, en canvi, endressada en sentit invers, conduïa a completar aquella «revolució» ab la seva conseqüència natural, la «republicana»; y així, quan el predomini de l'esquerra fos definitiu, podria dir-se que, de fet, la República catalana (concepte federal ben compatible ab l'Unió espanyola) era una realitat. Ja, repetides vegades, aquella frase, República catalana, ha sortit de la nostra ploma, tornant a la paraula «republicana» el seu sentit clàssic y pur.

Ara bé: jo sento avui la necessitat d'afegir un complement a un article meu publicat, fa temps, en aquestes columnes. Jo hi vaig parlar un dia de l'obra realitzada per la nostra escola filosòfica, en contraposició a l'obra de l'escola històrica. Repetiu avui amb aquests adjectius, històrica, filosòfica, corresponen en realitat al predomini respectiu dels elements sentimental y intel·lectual d'una nació. L'escola històrica, mostrà l'apassionament del patriotisme, que es sentiment per excel·lència; el mostrà ab les seves sentimentalitats anexas de tradició y de respecte conservatiu a tota velluria, a tot monument, a tot vestigi espiritual o material dels temps en que Catalunya era «espa». L'escola filosòfica, la nostra, peca ja, tal volta, d'universalista, de filosofista, d'enciclopèdica. Jo invoco, doncs, avui, l'adveniment d'una Escola volitiva (jo en diria escola «moral» o «ètica» si aquests qualificatius no tinguessin ja vulgarment una altra acceptació, y no l'estricta de conducció de voluntats). Jo invoco l'adveniment de l'Escola volitiva, en el sentit de treballar per a queixos fons proletariats ont hi ha avui (latent o manifesta) l'ètnica voluntat fortament política del món, l'ètnic «epitèmit» social o pruuja de creació transformadora, comprenjui a la fi que la construcció imminent de la nova Catalunya pot oferir un camp de acció immens; y que aquesta nostra nació catalana en estat de metamorfosi podria esser un campament d'assaig per les novelles aspiracions, un solar per al seu nou edifici.

GABRIEL ALOMAR

## REUNIÓ IMPORTANT

AVUI, A DOS QUARTS DE DÉU DEL VESPRE, SE REUNIRÀ AL C. N. R. LA COMISSIÓ DELS NACIONALISTES REPUBLICANS ENCARREGADA D'ORGANISAR L'ASSEMBLEA MAGNA, EN QUE'S DONARÀ COMPTE DE LA PONENCIA FORMULADA PERA L'ACOBAMENT DE LES FORSES DE L'ESQUERRA CATALANA EN UN SOL ORGANISME D'ACCIÓ.

## SPORTULA

L'altre dia, llegint en la darrera fulla literària d'«El Poble» una apreciació sobre «Els remences», llibre del meu respectable amic gironí don Francesc Monsalvatge, me deia jo: en fons, aquí hi ha una petita rehabilitació del rei Joan II contra la forta i històrica de que'l catalanisme sentimental va ferlo objecte. Joan II, protegit els remences rebels a la Generalitat de Catalunya, seguia la política de tots els reis mitjans encaminada a cercar en la força del poble una ajuda com a rivalitat dels poders públics, contra la feudalitat y contra les institucions d'aristocràcia republicana. Aquesta política es tota l'edat mitjana, y s'accentua a mesura que'l temps avança, Cisneros y Richelieu venen a esser-ne coronaments, a Espanya y a França.

Ventallat, en l'apariència, resultava als ulls del catalanisme romàntic un acollit al rei de rassa estrangera contra la nadiua Catalunya; però en realitat era'l sorgiment (que va fallir) d'una Catalunya moderna sobre la soca antiga y revellida. L'hora de reivindicació històrica arriba avui per aquest heroe, precursor remot del proletariats rural contemporani.

Nosaltres homes d'esquerra, veritat que podem parlar, sense immodestia, d'haver contribuït també a renovar els conceptes històrics nacionals, y a emancipar Catalunya de lo que podriem dir «tirania de l'història», tirania nascuda de veure en la Catalunya nova una mera continuació servil de la passada. Un dia, en aquestes pàgines, vaig parlar serenament, don Jaime I, un altre, de 1714; un altre, de la guerra de 1808. Demà (un demà), parlaré de Girona. Un dia, parlaré de Casp. Aviat, de la guerra dels Segadors, a través els textos clàssics... Permeteu-me que vegi en aquesta revisió de la història nostra una nova garantia de modernitat per a nostre catalani me, cada dia més apartat de tota migrada sabor regional. Jo, mallorquí, vaig declarar-me així mateix partidari de la invasió den Pere IV contra la petita oligarquia feudal den Jaime III. (No indica tot això que els ideals són de justícia humana y no de mera relativitat comarcal, poden resistir tot examen y ferse independents de tot prejudici?)

FOSFOR

## TOT PASSANT

Un nou correl·ligioni  
El governador ha prohibit la venda de caixes de sorpresa y el funcionament de les màquines automàtiques que, per deu cèntims, ofereixen un premi a qui'ls hi tira. La disposició es recomanable, com ho es tot lo que tendeix a protegir la badoqueria del vulgus, contra les diferents formes d'exploatació de que resulta víctima. Però, en els considerants d'aquestes dues prohibicions, hi ha quelcom que mereix un comentari.

Diu el governador en la seva primera providència: «Ha'tendo observado que se genera la venta de las llamadas cajas de sorpresa, que realmente no constituyen más que una explotación del público ante el incentivo de una ganancia ficticia del a y teniendo en cuenta que la difusión del abuso acabará por afectar gravemente el interés de gentes no sobradas ni de dinero ni de criterio...» Y referma en la segona disposició: «Estando instaladas en distintos lugares públicos de esta capital diversas máquinas en las que a cambio de una moneda se ofrece un premio...»

y constituyendo este negocio un engaño muchas veces y una explotación de la codicia y de la ignorancia siempre...»

Així diu el representant de l'Estat a Barcelona, justificant aquesta nova modalitat de la seva campanya moralitzadora. Jo, intervencionista convuls, partidari decidit de que els poders públics exerceixin una tutela protectora a favor dels que, per les llurs condicions materials o espirituals, se troben socialment en posició d'inferioritat, repetixo que les disposicions del senyor governador

## C. N. R. DE GRACIA

LLIBERTAT, 2 y 4  
AVUI, DISSABTE, A LES DÉU DE LA NIT, DONARÀ UNA CONFERENCIA EN AQUEST CENTRE, DON A. ROVIRA Y VIRGILI, QUI TRACTARÀ EL TEMA SEGUENT:

«TASCA ACTUALÍSSIMA DE L'ESQUERRA CATALANA.»

## COMENTARIS

UN ANATEMA Y UNA TONTERIA  
Un període madrieny, «El País», en lloc de mitjar, aixeca la condemna de «la Vida Auster» a la categoria d'acte transcendental de Catalunya. «Què hi fa que'l bisbe condemnador se digui bisbe d'Eudòxia y que no lo que «El País» imagina sigui tant fantàstic com aixei bisbat? «El País», essent anticlerical, hauria d'atacar al bisbe; «El País», periódic radical hauria de tenir un espiritual elogi per a Corominas y per a tots nosaltres, la Catalunya liberal; però «El País» amaga el seu anticlericalisme y en ell no floreix més que la seva renúncia a Catalunya.

«Poco europeo y nada civilizado nos parece tamaña intranquilidad en la ciudad que aspira a la hegemonía sobre España. A ser nuestra Europa el nuestro Planeta. ¿Qué dicen los solidarios que el divino Alomar al ver como la convierten en Colonia o en Estado pontificio?»

Se han olvidado los liberales y republicanos solidarios de que el clericalismo es peor todavía que el centralismo, es el primer enemigo y su error les sale a la cara».

Perdonem la prosa dolenta... Es un xic difícil esser redactor d'«El País» y home de bon gust. Però, què té que veure la condemna eclesiàstica d'un llibre, ab l'esperit de tota una ciutat? Per què un bisbe ens diu, en prosa tan dolenta com la d'«El País», que «la Vida Auster» es contraria a la doctrina catòlica, apostòlica y romana, quedem convertits en Estat pontifici? Així, els seixanta mil republicans de les darreres eleccions tindran l'ànima d'un súl de la guarda del Vaticà y els ridícols cinc mil vots del Comitè de Defensa Social seran per a «El País» uns altres cent mil fills de Sant Lluís, capassos de fer de Catalunya un hostatge papal. La ploma que ha escrit la deliciosa acusació, deu tenir una perfecta inconsciència. Fa mal fet en Robert Castroviro confiant les coses que de Catalunya tractin a qui no tingui l'enteniment seré.

Centralisme y clericalisme... An en Corominas la justícia del Regne'l va portar a Montjuïc y li va demanar la vida; el professorat espanyol li va negar una càtedra, com ara a l'Alomar. Què pot fer l'anatema episcopal an en Corominas? Lo mateix que'ns va fer a nosaltres. Liensar-lo més a la lluita y afegir una nova meditació a les meditacions de la seva vida.

El centralisme porta a les presons y a l'exili; porta a Catalunya als seus dies de revolta. El clericalisme, ja no té ni codis ni familiars armats. No fa més que excomunicar desde'l «Botellí» eclesiàstic de la diòcesi, per a que les edicions dels llibres interdits se multipliquin.

## Revista mundial

LA PREMSA IANKI

El Nordamèrica es un bell país que va al davant de la major part d'Europa en tota mena de progressos. Els nostres pobres diaris, per exemple, comparats ab els grans fulls iankis, són d'una vergonyosa inferioritat.

Heusquí per a prova'ho uns quants d'uns suggeriments, que dedico a uns bons amics que anyoreu cada dia per a'ls nostres país una premsa forta, d'informació mundial, de decisiva influència en el nostre món.

Primer que tot, avencem que als Estats Units es ont se publiquen més diaris. En aquest sentit bat el record, pug dir-hi, diari que venen la llum 2,500 publicacions de totos menes, formes y dimensions.

El capital que aquests diaris representen es enorme; se comprèn d'un xic savent que les gasos anyal d'un gran diari nord-americà pugen a cinc milions de francs, per terme mitg. Algun d'ells, quotidians més forts passen d'aquesta xifra de gastos; n'hi ha que arriben a vint milions. Un parell de publicacions d'importància excepcional, de les que n'arriben milers d'exemplars a Europa, gasten anyalment més de 30 milions de francs.

Les cases d'aquests diaris són veritables palaus, de 15,000 pisos. Ll's redactors, empleats, ordenances, etc., són un gros exèrcit, y arriben a llegir els corresponents. Algunes de les rotatives en que's tiren aquestes extensions de paper del gruix d'un llibre, cosen en mig milió de pesetes, y poden imprimir en una hora 300,000 números.

La principal font d'ingressos d'aquestes grans empreses no es com algú podria creure les suscripcions. El reclam. Alguns dels primers diaris ingressen centenars y milers de milions de francs solament per anuntis. Una sola pàgina d'aquests grans diaris val de 20 a 30 mil francs. Els diaris d'«Empresa industrial» hi ha que paga cada any a un sol diari un milió anyal per anuntis... i així es que poden donar cada dia al públic voluminosos quaderns, ab informacions ràpides, extenses y interessants de tot lo que passa al món, y devegades de lo que no passa també.

LA FAMILIA STOESEL

Els nostres llidors no hauran pas oblidat el nom d'l general Stoesel; el militar rus que durant uns setmanes heretius, sitat a Port Arthur, rebé de tot el món l'homenatge d'una admiració entusiàstica, y fou proclamat parill als homes de guerra més famosos de tots els temps.

Y recordaran també les glories de la

terra són efímeres—com el Tsar de totes les Russies no cregué prou heroisme l'heroisme demostrat per Stoesel en l'assedi, y el condemnà a l'una pila de dies de castell, que es el lloc lamentable ont acabà la llampant auriola d'aquell militar.

En el marceix dies en que ha vingut la gràcia per a Stoesel, ha conestat a incoarse un procés contra la dona d'aquest, acusada d'haver defraudat a la Creu Roja la bonica quantitat de 18 mil rubles.

Aquesta senyora, que compartí ab el seu marit l'admiració universal, i que també fou heroïna de cap a peu durant les setmanes heroiques, s'ha demostrat una excelent dona de sa casa, amiga d'economies. Se proclama cancinera—quefe d'èxercits de la Mandchuria—vengeu vins y aliments y objectes als héroes de poca graduació, sota la salaguarda de la Creu Roja, que evitava'l pillatge escandalós dels grans funcionaris. Y ab aquestes manyes posà en un recó una poma per a la set, en forma de 18 mil rubles.

Solament que la Creu Roja se n'ha adonat del desfal; y ha entaulat la corresponent acció, que tindrà segurament per resultat l'empenyament de la senyora Stoesel.

Després de lo qual hi ha que declarar que aquest sigle, sobranament positivist, no està capacitat per capir les altes gèstes y els grans fets d'armes.

GLOBE-TROTTER

## Biblioteca d'EL POBLE CATALA

Està repartintse aquests dies als nostres suscriptors, com a volum de la Biblioteca d'EL POBLE, la novel·la

## Joan Endal

del notable escriptor català don Josep M. Folch y Torres. El nom de l'autor es prou conegut y estimat en el camp de la literatura catalana, y per aquest motiu ens creiem dispensats de fer l'elogi de la seva nova producció, la qual sens dubte serà llegida ab fruïció pels suscriptors del nostre diari.

El volum següent, l'impressió del qual està ja forsa avensada, estarà format per una magnífica col·lecció de

## CONTES EXTRANGERS

entre'ls quals hi ha narracions dels més famosos literats mundials.

Seguirà an aquestes obres la publicació d'un aplec de noveles curtes y quadros literaris titulat

## EPISODIS

del nostre company don Antoni Rovira y Virgili.

Pera més endavant, EL POBLE té emparaulades altres obres originals y traduccions degudes a les més prestigioses firmes de la nostra literatura.

Fidel al seu programa, EL POBLE CATALA, ab la publicació de la seva Biblioteca, fa alhora Art y Patria, escampant en el nostre poble la noble afició a les lletres catalanes y proporcionant als nostres autors les ventatges d'una forta edició y d'un públic nombrosíssim.

## Informació política

Pinya Catalanista  
Avui, a les deu de la vetlla, aquesta entitat commemorarà la data del Corpus de Sang, ab una vetllada literària patriòtica.

El Sr. Suñer y Capdevila  
Segons diuen de Montevideo, el dia 28 del mes passat s'embarcà cap a Espanya el prestigiós republicà solidari senyor Suñer y Capdevila.

## LEGINT LA PREMSA

Sobre la qüestió del Marroc:  
D'El Marroquí Valencià  
«Para enardecer el patriotismo», para tentamos, para fomentar las ambiciones de conquista y exaltar codicias que la diplomacia disfruta con otros nombres, se ha comenzado a poner de relieve, procurando darles el mayor atractivo, los trociscos de Francia en Marruecos. Francia—se dice—es ya dueña de toda la orilla derecha del Atlántico y del Mar de la Mancha inferior hasta el mar, Duena de Casablanca y de la Chania, duena de Oudja.

Y España?—se agrega, con el fin de ciliar el ambiente, de crear atmósfera favorable a la aventura en que se nos va a meter.

«Pero es que España está en las mismas condiciones de Francia? Es que España puede permitirse los lujos de una nación constituida, culta, y por consiguiente rica y fuerte?»

Francia tiene resuelto, desde hace muchísimo años, lo que en España son problemas, problemas fundamentales, que ni se han estudiado.

Aquí una agricultura de secano, del tiempo de los celiberos. Aquí un pueblo en que los analfabetos figuran en proporción aterradora. Aquí sin cultivo la mayoría de las inteligencias y casi toda la tierra. Aquí por explotar la riqueza del subsuelo y en manos de empresas extranjeras la poca, relativamente, que se explota. Aquí el hambre periódica desolando los lugares, aldeas y villas. Aquí escasas carns y malas vías de comunicación que encarecen los productos y que parecen creadas para dificultar el tráfico. Aquí la impotencia económica, la debilidad «cerebral», una nación esquilmada, arruinada en la miseria, aislada por las oligarquías turnantes en el usufructo del poder, explotada por la plutocracia clerical, envilecida por el caciquismo.

«¿Está Francia en este caso? Se puede en cada su situación a la nuestra? Pues de un pueblo que no come bastante, salir airoso de empujes para los que necesita una excelente nutrición?»

Cerca de cien millones de francos le cuesta a Francia lo de Casablanca, el principio de la aventura, de la penetración pacífica; pero ¿qué son cien millones de francos para una nación que no sabe, como vulgarmente suele decirse, cómo emplear su dinero, para una nación que es el banquero de Europa?»

Con envidia debemos mirar a Francia, pero no para intentar imitarla en lo que no podemos, sino en lo que ha sido la causa de su engrandecimiento, de su prosperidad, de su poder actual.

Para lo de Marruecos, como un poco tarde, mas aún puede intentarse seguir el ejemplo de Francia para su reconstrucción después del desastre. Lo primero, lo patriótico, lo urgente, es conquistar a España para la cultura, para la civilización, para el progreso. Colonizemos, pero empecemos por lo primero, por nuestra colonización interior.

## Congrés d'Editors y Llibrers

VISITES

A les 4 de la tarda's reuniren ahir en el despatx de l'arcalde, els congressistes. El senyor Bastardas els feu seguir la Casa de la Ciutat, mostrant-los'l Saló de Cent, la galeria gòtica y l'Arxiu Municipal ont els hi ensenyà diversos llibres editats per l'Ajuntament.

Acabada la visita, se traslladaren els congressistes en els landós de l'Ajuntament, al Parc, acompanyants el senyor Bastardas y els regidors senyors Puig y Alfonso, Rubió, Fuster, Peris, Payà, Batlle, Zurdo y González al Museu.

Allí's rebieren els senyors de la Junta de Museus senyors F. de Tamberlin, P. Joan, Pirozzini y el director del Museu senyor Bofarull, presidits pel senyor Puig y Cadafalch.

Els assembleistes visitaren totes les sales, deturantse especialment en la den Verdader.

Han estat obsequiats ab un lunch, després del qual brindaren l'arcalde, el senyor Puig y Cadafalch y un representant dels assembleistes.

Aquests se mostraren molt complaguts de les atencions ab ells tingudes per la Corporació Municipal.

## L'aiguat darrer

DESPEPTECOTES AL LITORAL

A la Costa de Llevant han estat abint doses y importants les pluges: que aquí a Barcelona y altres llocs de Catalunya ab prou feines han arribat a ruixats.

L'impressió que produeix el viatge per la Lina del Litoral, desde Badalona cap enllà, es dolorosa. Camps y hortes, vinyes y sembrats, se veuen destruïts per la forma pedregada que ab la pluja caiguda la nit del dimarts al dijous.

En varis llocs de la línia fèrria, les brigades de la Compañia treballen en la recomposició de la via descalçada a trosos, per sobre de la qual el tren passa ab lentitud y precaució.

Ont fou més forta la destrucció de la via es en el trajecte del Masnou a Premià.

Algunes brigades procediren immediatament a l'arregló: podent circular els trens, que esserigen interceptats algunes hores.

Les carreteres de tota la part perjudicada per l'aiguat han quedat en estat deploable.

Les aigües, passant sobre d'elles en molts llocs, les han convertit en fangars, arrasant els marges y cumets, y arrencant els guarda-rodes.

AL MASNOU

Masnou ofereix un trist aspecte. Els carrers transversals són convertint en grans fangars; per ont se fa materialment impossible donar un pas.

Les brigades municipals, auxiliades per un gros contingent de personal ab carros, treballen en l'extracció del fang, per a facilitar el trànsit en lo possible.

Les rieres que baixen per diferents indrets de la població són plenes de sorra fins a bona alçada.

Els petits ponts que travessen per sota la carretera són reventats més d'ells per la força de les aigües, y les baranes de ferro caigudes o les de maons enderrocades jeuen entre'l fang.

A les cases usualment tan netes y tranquils dels pobles de la costa, s'hi notava avui un extrany desordre y enfaneïment. Els mobles al mig del carrer, bruts de fang per comèter, detien les altures a que l'aigua havia arribat en els interiors, ont se veien marcats a les parets els senyals del nivell, en alguns punts de la població ben elevat.

Les habitacions de la part baixa de les cases, plenes de fang y llot, ja que l'aigua fou treia durant el dia d'ahir per bombes de Barcelona y els serveis municipals de la localitat, produïen una impressió dolorosa, parlant dels perills en que's troben els pacífics masnovins en la terrible nit del desastre.

En els horts y exicides de les cases, que foren convertits en veritables basses d'aigua, la devastació fou important.

ESPLÈNDID SURTIDO EN JOYAS, RELOJES, Y ARTICULOS DE PRIMERA COMUNION A PRECIOS MUY ECONOMICOS. MONEDEROS Y LINOS NEGROS A PRECIO DE FABRICA

LA ARGENTINA

PUERTA FERRISA NUMERO I



## OBSEQUI HUMANITAR

## Fosfo glico-kola

MARATONIS TONIC BROUQUET (en elegant caixa metàlica) a tota persona que ho solliciti de l'autor Dr. B. Domènech.

Tribunals industrials, suplica als socis que encara no hagin complert ab aquest requisit, se serveixin passar abans del pla indicat per la seva Secretaria, on se'ls facilitaran els medis de fer-ho.

La guarda civil i les brigades municipals del Masnou treballen en l'arregl dels carrers, en qual feina el Municipi hi ha ocupat 150 homes.

La feina de les autoritats en aquestes hores de desolació per la mort de Masnou és llarga per tot el veïnat.

Ahí a la tarda fou enterrada al Masnou la pobre velleja Madrona Pagés y Maristany, que fou víctima de l'aigua del dissabte. A l'enterrament hi ha assistit quasi tota la població i les autoritats, ja que a més de les especials circumstàncies en que ha mort la venerable senyora, era molt estimada de tota la població.

Segons relació dels veïns, al començar el temporal tota la gent de la casa, les parets de tanca de la qual linden a un torrent, eren al llit.

La ruada, cada cop més furienta, reventava els murs de tanca de l'hort que envolta la casa i invadint tota la casa, les portes d'un corral que està adossat a les habitacions. Plé d'aigua i corral i remouguia aigua a per l'empenta constant de l'aigua que anava entrant, reventava una paret obrint comunicació amb la cambra de l'avia, on les pobres habitacions estaven reunides en oració.

El donat obert a la paret té més de dos metres d'altura per un i mitg d'al. i no cal dir que l'aigua entrà per ell invadint al cap de pocs moments la sala i l'ar-coba.

El llum s'apagà i, en la més terrible confusió, les quatre dones reunides anaven a les palpetes i entre les algues, cercant l'escalera per pujar a la part alta de la casa, cosa que lograren la filla i la neteja de la víctima junt amb la criada de servei, adonant-se, afortunadament, a l'èsser a l'alt de que l'avia no era ab cles.

Aleshores demanaren auxili, en tant la aigua anava entrant més i més, fins arribar a l'altura de 8 pams en l'interior, degut al baix nivell en que l'edifici està situat; però sens dubte per la tragèdia que en cada casa s'escapava en aquelles hores, l'auxili que demanaren no vingué i a l'arribar el matí trobaren a la cambra baixa plena d'aigua i, nedant entre les mobles, el cos de la pobre velleja ja morta.

Els desperfectes causats pel temporal a la població de Masnou són nombrosíssims. Els barris que més perjudicats han sigut són els anomenats «Poca Farina», «Vall mona» i «Torrent dels ases».

De la casa llinant a la via fèrria anomenada «Can Cabas» se'n despreguà la galeria, anant a caure les runes sobre la via.

El casino de la població fou un dels llocs més perjudicats, ja que l'aigua reventant les parets que tanquen els jardins i doblegant els reixats de ferro, s'entrà pels jardins i penetrà a dins invadint l'edifici. La platea del teatre fou convertida en un veritable llac i entre les sorres que les algues hi aportaren se perdien les buta-ques quasi enterrades per complet, quedant el piano cobert fins al teclat.

Una de les reixes del jardí del casino fou arrossegada per la corrent fins a la riera d'Allella.

També va sofrir danys de consideració la botega dels germans Amat, qual edifici estava adossat al casino, i diem estava, perquè únicament resta de tot ell un tros de paret nàdant entre les algues els barrils, alguns dels quals s'emportà l'aigua.

## A PREMIÀ

A la vila de Premià de Mar els danys causats pel temporal no foren tan grossos com al Masnou, ja que, com deïxem dit, la màgna d'aigua descarregà ab major desenfren sobre el terme d'aquesta darrera població.

Ab tot, cap als camps llinants al terme municipal de Masnou la devastació es completa.

Les cases que han estat més perjudicades a Premià són les de fora la població.

El temporal d'aigua començà a les dotze de la nit durant encara en son ple fins a les dues de la matinada.

A la casa de pagès d'aquell terme, anomenada «El Criadero», llinant ab el torrent den Clapés, que's desbordà per efecte de la brossa que tapava les boques de desàigu que passen per la carretera, l'aigua reventà les parets de tanca, invadint l'horta, emportant-se l'arraig, i omplint fins a bona alçada l'interior de la casa en la seva part baixa, refugiats els seus habitants en el pis superior.

Una altra de les masies perjudicades notablement en la coneguda ab el nom de «Can Victoria», llinant ab el mateix torrent den Clapés, i en la que fou precis socórrer als estadaes, que passaren veritables moments d'angoixa.

A les cases de la part baixa de la població l'aigua hi entrà, donant feina als veïns.

## MES VÍTIMES

Dues víctimes més hem de comptar, desgraciadament, a més de la infel·la velleja del Masnou.

L'una fou el veí de Badalona Esteve Pujol, de 41 anys, venedor de peix, que en la nit del dimecres se dirigia, manant el seu carro, cap a Sabadell, acompanyat d'un fill seu i d'un mossó.

Al passar ab el seu carro pel fons de Santa Coloma, vege que el riu Besòs venia considerablement crescut, per lo qual, obrant ab prudència, reculà sense volerlo atrevir, ab l'intent de retornar a Badalona.

Al passar l'encreuament del torrent que baixa de Sant Geroni de la Murtra, la forsa de l'aigua, que va atrapar-lo de sorpresa, entreguà el carro que manava, i cuidant-se més de fer seguir el seu camí al cavall, que no podia arrencar el carro enclavat en la sorra, molt ofegat, junt ab la bestia.

El seu fill i el mossó que l'acompanyaven se poderen salvar de la corrent enfilant-se a un arbre, ont esperaren que arribés la claror per pendre un determini, cosa impossible de fer, mentre durava la fosca i el temporal.

L'altra víctima fou la d'un mariner veí de Montgat, que fou sorprès pel temporal estant desota'l pont de «Les Mallorquines» i al qual la rieraada se'l va emportar fins al mar.

Res d'ell se va saber fins ahir, en que'l mar escupí'l seu cadavre. Se suposa que aquest es un cadavre que uns pescadors de Badalona vegeren surar sobre les ones abans d'ahir al matí, i que al provar de recollir-lo els mateixos onades el feren desaparèixer.

El pescador s'anomena Valentí Calpé, de 61 anys d'edat. El cos del desventurat Calpé anava vestit ab pantaló blau i brusa de color que usen les gentes de mar.

Practicades pel llot del Masnou, les primeres diligències, s'ha enviat a cercar dades referents a la víctima al poble de Montgat.

## RECTIFICACIÓ DEL CENS

## Oficines electorals

Les passades eleccions demostraren que faltaven en les llistes electorals un gran nombre de ciutadans; que molts altres no pogueren emetre'l vot per equivocacions o canbis de noms; que, en fi, calia fer una gran rectificació en les llistes electorals.

Totes aquestes deficiències han provocat en les entitats populars, interessades més que ningú en que sigui un fet la puresa i l'universalitat del sufragi, un propòsit de corregir degudament les llistes de votants, fent que per culpa de les mateixes no quedi cap ciutadà de més de 25 anys y ab més de 2 anys de residència a Barcelona, sense dret de sufragi.

Per aquest fi, s'han obert diverses oficines electorals. Nosaltres preguem a tots els nostres amics que per qualsevol causa no pogueren votar, que no deixin de visitar aquestes oficines y fer les reclamacions pertinents.

Les benemèrites entitats que han obert oficines, són les següents:

**Centre Nacionalista Republicà,** carrer de Pelai, 42, principal.

**Centre Republicà Autonomista Gracienc,** Santa Teresa, 6, Gracia. De set tarda a deu nit els dies feiners y de tres tarda a deu nit els dies de festa.

**Centre Republicà Autonomista del Districte II,** Carders, 12, primer. De les dotze del dia a les onze de la nit.

**Avens Nacionalista Republicà de Sant Andreu de Palomar,** carrer de Sant Pere, 10. De vuit a deu vespre els dies de feina. De onze matí a onze vespre els dies de festa.

**C. N. R. de Gracia, Llibertat,** números 2 y 4. De nou a dotze nit els dies feiners. De quatre a set tarda y de nou a dotze nit els dies de festa.

**C. N. R. «Fivallera»,** Ateneu del districte VI. De les nou del matí a les dotze de la nit.

**C. N. R. de Sant Gervasi,** Sant Sebastià, 160. De vuit a deu nit.

**C. N. R. de Sant Martí,** Carretera de Matató, 258. Tot el dia.

**Foment Republicà Autonomista Català,** Passatge den Cros, 6 (Sans).

**A. N. R. «Sang Nova»,** Carretera Reial, Hostafrancs. Dies feiners, de nou a dotze. Dies festius, tot el dia.

**Centre Republicà Autonomista,** Mallorca, 568, Camp de l'Arpa. De vuit a deu.

Són forsa's ciutadans que figuren com a electors en seccions diferents.

A tots els nostres amics que tinguin notícia d'algun d'aquests casos els preguem que'n donin avis a les nostres oficines electorals.

## Botlletí del Treball

Catalunya

BARCELONA.—La Junta de la Societat d'obres ceriallers d'obra de Barcelona y els seus voltants posa en coneixement dels seus associats que en la reunió general celebrada el dia 6 del que som va acordar pendre part en les eleccions del Tribunal Industrial.

Per lo tant estant proper el terme de la formació del cens prega als companys en general que no hagin omplert les fulles electorals se serveixin passar pel local de la Societat avui de nou a onze de la nit y demà de deu a una d'el matí.

—La Associació de Dependents de l'Escritori (en organització) celebrará reunió demà a les deu en punt del matí, en son local social interí, carrer de Mallorca, 259 (cafè), a l'objecte de tractar de la designació del local ont deuria tenir lloc la projectada Assemblea de la classe, així com també l'ordre del dia per la mateixa y demés assumptes de caràcter interí.

—La Societat Art d'Imprimir posa en coneixement de tots els seus socis que'l pròxim diumenge se celebrará'l balanc del primer semestre, per lo qual els que's trobin atrassats de quotes, deuen posarse al corrent a fi de no gaudir com morosos en el pròxim «Botlletí».

—Aquesta nit a les deu en punt, el doctor don Josep Anich, donará a l'Unió de obrers mecànics (Tantarantana, 23), la seva anunciada conferència sobre'l tema: «Horitzons socials de l'Higiene».

**DE L'AJUNTAMENT**

**Entitat de vios**

La Companyia General de Tramvies està construint a la plaça de Catalunya davant de l'estació de Sarrià, una via de carril ab la línia del carrer de Pelai, d'acord ab l'Anònim de Tramvies, ab lo qual s'ha guanyat que desapareixi l'inglomeració de cotxes de la primera Companyia al a plaça de Catalunya davant del carrer de Vergara.

**Excursionisme**

La secció excursionista de l'Ateneu Obrer del Poblet, el diumenge vinent, dia 13, verificará una excursió a Vallvidrera, seguint la Font de la Teula. Per dir motiu posa en coneixement de tots els socis d'aquest Ateneu que hi vulguin concórrer que l'hora de sortida serà a les cinc del matí, reunint-se a l'Hostatge social, Passatge de Mayol, 4.

**Excursionisme**

La secció excursionista de l'Ateneu Obrer del Poblet, el diumenge vinent, dia 13, verificará una excursió a Vallvidrera, seguint la Font de la Teula. Per dir motiu posa en coneixement de tots els socis d'aquest Ateneu que hi vulguin concórrer que l'hora de sortida serà a les cinc del matí, reunint-se a l'Hostatge social, Passatge de Mayol, 4.

## La Tenació urbana

S'ha senyalat el dia 18 dels corrents, a les quatre de la tarda per començar els exercicis d'oposició per proveir la plaça d'Inspector municipal de Tracció urbana.

## Reforma urbana

Ahí començat l'asfalt del carrer de la Diputació entre'l passatge de Gracia y el carrer de Lluà.

## Comitè governativa

Fu un any que l'Ajuntament, va acordar que a totes les escoles se posessin tals mesures que prop dels becs de gas, a l'objecte d'evitar desgracies qual acord si-gué aplaudit per tot Barc.lna.

La Cambra Oficial de la Propietat Urbana, recorre contra l'acord y va presentar recurs d'alsada, fonamentant l'en que l'Ajuntament no tenia jurisdicció en l'interior de les cases.

El governador civil ha donat una providència manifestant que es de la competència de l'Ajuntament vellar per la comoditat, higiene y seguretat dels veïns, y, per consegüent, ha de pendre m.d.s. per a que'l trauit pugui fer-se, als llocs de llure accés, sense cap perill.

Per aquest motiu desestimà'l recurs y confirma l'acord de l'Ajuntament, la que no infringeix absolutament cap de les disposicions vigents.

## Gesta d'energia

En vista de lo poc a poc que va la companyia del ferrocarril de Sarrià a realisar les obres d'arregl que li toquen fer al carrer den Balnes, y essent urgent que colouli's contrariels als passos a nivell per a que les brigades municipals puguin arreglar-los, l'Ajuntament ha dirigit una altra comunicació a l'empresa, manifestant li que si no's dona més pressa, acudirà en queixa a la Divisió de Ferrocarrils y al ministeri de Foment, que tenen jurisdicció sobre l'esmentada companyia.

## Diversos

L'oficina d'U. y O. ha informat favorablement el projecte de tramia de l'encreuament: Granvia-Villavieja fins a l'Anònim.

En conseqüència, s'obrirá informació pública sobre l'esmentat projecte.

## Festes y sports

**Colombònia**

Sembla que serà molt important la festa colombònia que's celebrará demà al cim del Tibidabo.

Les companyies de tramvies ens comuniquen que desde les vuit del matí hi haurá un servei extraordinari desde les Drenas y la plaça de Catalunya a la Avinguda del Tibidabo i passat de Gracia y també hi haurá servei extraordinari desde la plaça de Catalunya a la de la Bonanova pel carrer de Muntaner.

## Ciclisme

Dijous a la nit tingué lloc en el Velòdrom de Cornellà la cursa de la temporada, impropriadament denominada «desi», puig el fet y l'humitat que feia no convidaven als espectacles celebrats al ras.

Abans de ressenyar la cursa diem quel com de l'ellumant, elèctric, la pista es a perfecció clara gracies a la bona disposició dels llums colcats al enllevament del y baix de la mateixa.

Tal vegada la precipitació dels instal·ladors no els han deixat veure algunes deficiències; l'anell queda a les fosques de tal forma que desde les il·lotetes no's podia veure si l'orquestra que amenitzava l'espectacle era una banda militar o ci-vil, la meua, el conductor de voltes, les indicacions dels corredors inscrits y dels guanyadors tampoc se veuen, y com a final la mateixa entrada y les tribunes no tenen enllevament y si en tenen, es tant poc, que quasi no's veu.

El programa estava distribuït baix la següent forma: Una cursa nacional, l'altre internacional, per setes y un match de motos en dues voltes.

La cursa nacional fou guanyada per Durán, Rubio y Loun, a la segona seria caigueren els corredors Portell y Sans sons conseqüències.

En la cursa internacional, després de tres series, quedaren classificats per cor-rer la final Pouchols. Duran y Loun arribaren a la meta, el conductor de voltes, les indicacions dels corredors inscrits y dels guanyadors tampoc se veuen, y com a final la mateixa entrada y les tribunes no tenen enllevament y si en tenen, es tant poc, que quasi no's veu.

El programa estava distribuït baix la següent forma: Una cursa nacional, l'altre internacional, per setes y un match de motos en dues voltes.

La cursa nacional fou guanyada per Durán, Rubio y Loun, a la segona seria caigueren els corredors Portell y Sans sons conseqüències.

En la cursa internacional, després de tres series, quedaren classificats per cor-rer la final Pouchols. Duran y Loun arribaren a la meta, el conductor de voltes, les indicacions dels corredors inscrits y dels guanyadors tampoc se veuen, y com a final la mateixa entrada y les tribunes no tenen enllevament y si en tenen, es tant poc, que quasi no's veu.

El programa estava distribuït baix la següent forma: Una cursa nacional, l'altre internacional, per setes y un match de motos en dues voltes.

La cursa nacional fou guanyada per Durán, Rubio y Loun, a la segona seria caigueren els corredors Portell y Sans sons conseqüències.

En la cursa internacional, després de tres series, quedaren classificats per cor-rer la final Pouchols. Duran y Loun arribaren a la meta, el conductor de voltes, les indicacions dels corredors inscrits y dels guanyadors tampoc se veuen, y com a final la mateixa entrada y les tribunes no tenen enllevament y si en tenen, es tant poc, que quasi no's veu.

El programa estava distribuït baix la següent forma: Una cursa nacional, l'altre internacional, per setes y un match de motos en dues voltes.

La cursa nacional fou guanyada per Durán, Rubio y Loun, a la segona seria caigueren els corredors Portell y Sans sons conseqüències.

En la cursa internacional, després de tres series, quedaren classificats per cor-rer la final Pouchols. Duran y Loun arribaren a la meta, el conductor de voltes, les indicacions dels corredors inscrits y dels guanyadors tampoc se veuen, y com a final la mateixa entrada y les tribunes no tenen enllevament y si en tenen, es tant poc, que quasi no's veu.

El programa estava distribuït baix la següent forma: Una cursa nacional, l'altre internacional, per setes y un match de motos en dues voltes.

La cursa nacional fou guanyada per Durán, Rubio y Loun, a la segona seria caigueren els corredors Portell y Sans sons conseqüències.

En la cursa internacional, després de tres series, quedaren classificats per cor-rer la final Pouchols. Duran y Loun arribaren a la meta, el conductor de voltes, les indicacions dels corredors inscrits y dels guanyadors tampoc se veuen, y com a final la mateixa entrada y les tribunes no tenen enllevament y si en tenen, es tant poc, que quasi no's veu.

El programa estava distribuït baix la següent forma: Una cursa nacional, l'altre internacional, per setes y un match de motos en dues voltes.

La cursa nacional fou guanyada per Durán, Rubio y Loun, a la segona seria caigueren els corredors Portell y Sans sons conseqüències.

En la cursa internacional, després de tres series, quedaren classificats per cor-rer la final Pouchols. Duran y Loun arribaren a la meta, el conductor de voltes, les indicacions dels corredors inscrits y dels guanyadors tampoc se veuen, y com a final la mateixa entrada y les tribunes no tenen enllevament y si en tenen, es tant poc, que quasi no's veu.

El programa estava distribuït baix la següent forma: Una cursa nacional, l'altre internacional, per setes y un match de motos en dues voltes.

La cursa nacional fou guanyada per Durán, Rubio y Loun, a la segona seria caigueren els corredors Portell y Sans sons conseqüències.

En la cursa internacional, després de tres series, quedaren classificats per cor-rer la final Pouchols. Duran y Loun arribaren a la meta, el conductor de voltes, les indicacions dels corredors inscrits y dels guanyadors tampoc se veuen, y com a final la mateixa entrada y les tribunes no tenen enllevament y si en tenen, es tant poc, que quasi no's veu.

El programa estava distribuït baix la següent forma: Una cursa nacional, l'altre internacional, per setes y un match de motos en dues voltes.

## Festa dels coloms

A la festa dels coloms que tindrà lloc demà, al matí, en el Tibidabo, hi concor-reran gran nombre de fotografers, per lo qual ha estat precis exampiar les tribunes especials an els destinades; pendran part en la solta major nombre de coloms que en anys anteriors y es de creure quel públic omplirà per complet el cim del Tibidabo y tots els seus voltants, segons costum. Les autoritats honoraran la festa ab la seva presència.

Els tramvies de Barcelona, prestaran servei extraordinari en les línies de Gracia y Bonanova desde les nou del matí y el funicular funcionarà continuament desde primera hora.

Els aficionats a la fotografia que's presentin ab màquines, disfrutaran de la rebaxa acostumada en la tarifa del funicular.

**OBSERVACIONS ATMOSFERIQUES**

L'Observatori Meteorològic de l'Universitat anota ahir els següents dades:

| Hores de observació | Baròmetre reduït al nivell del mar | Temperatura a l'ombra | Temperatura del sol | Temperatura del vent | Humiditat relativa | Classe de temps | Quantitat de pluja |
|---------------------|------------------------------------|-----------------------|---------------------|----------------------|--------------------|-----------------|--------------------|
| 8 m.                | 758.53                             | 18.0                  | NO                  | 70                   | CK                 | 0.5             | 0.0                |
| 12                  | 758.08                             | 23.0                  | SSO                 | 54                   |                    | 0.0             | 0.0                |

| Temperatura  | Velocitat del vent | Aigua evaporada | Pluja en mil·límetres |
|--------------|--------------------|-----------------|-----------------------|
| Màxima: 23.0 | 11.6               | 5.0             | 0.00                  |
| Mínima: 10.5 | 10.5               | 3.52            | 0.00                  |

Sortida del sol: 4 h. 17 m.—Sol ponent: 7 h. 24 m.  
Sortida lluna: 1 h. 1 m.—Sol ponent: 10 h. 47 m.

Durant la setmana que va del 7 al 10 inclou la secció d'observacions sísmiques de l'Observatori Fabra ha registrat les següents:

Dia 7.—A les 13 h. 15 m. 20 s., se registra un dèbil terratrèmol local, quals vibracions se fan sensibles en abducs components horitzontals. Sa durada és d'uns 6 s., y son epicentre està segurament molt proper.

Dia 8.—Vers les 6 h. 31 m., començen les grans ones, en totes les components, d'un terratrèmol desastros molt llunyà. Dura aquest moviment 20 m. Segona noves, se tracta de la repercussió d'un violentíssim sisme ocorregut a Padang, Sumatra, distant uns 1,100 kilòmetres de Barcelona.

Dia 10.—Entre 18 h. 6 m. y 18 h. 10 m., se registra alguns dèbils microssimsos verticals constituïts per vibracions molt ràpides.

**ESPERANTO**

Dimecres passat va tenir lloc la vetllada organitzada pel «Grup Esperantista de Barcelona» en son local.

Començat l'acte explicant el secretari l'objecte de l'acte, que no era altre que donar a conèixer les bel·leses de l'Esperanto. A l'efecte, se varen llegir traduccions poètiques en Esperanto, entre elles «La font de juncos», «Versió sen fins», «Viva, viva», «En son», «La Voio», «Vesper genio», «Jo por mi ne poe estos la goio», y «La Espero» (Himne), essent les quatre darreres cantades ab acompanyament de l'professor de guitarra don Baldmer Zapater el qual fou molt aplaudit com també

**CALDES DE MONTBUI**

El president del «Grup Esperantista de Barcelona» a la República don Josep C. S. i era, en una carta coneguda a alguns esperantistes, p. senyor don Josep Aulet en una correspondència inserta en altres diaris l-cals.

Les afirmacions capitals que vol fer constar el nostre amic, són les de que ell en la «Societat esmentada» no era ni es més que un soci com qualsevol altre, sense al·la influència y presentant-se que la que clis seus conviscs l domin, y en segon lloc la de que «ell no ha d'explicar la seva actuació més que als seus companys en pràctica quan l'el giren per unanimitat p a dir càrrec, y no a altra persona agena a la Societat y sense representació política.

**Informació de Barcelona**

**Garro d'aviu.**—A dos quarts de deu del vespre: Conferència den Rovira Virgili, al C. N. R. de Gracia.—Junta general a l'A. E. P.

**Botlletí Oficial.**—El d'ahir publica les següents disposicions:

Relació d'interessats incurso en aprenent.

Avís de trobar-se exposats al públic els apèndixs a l'amiliarament de Castellet y Gornal Salent, Santa Eulària de Ronçana, Masnou, Tiana, Pineda, Canet, Balmatany, Puigreg, Sant Andreu de la Barca, Barberà, La Ametlla, Arenys de Mar y Paret.

Amics d'Ajuntaments y providències judicials.

**EL TEMPS.**—Sortí ahir el sol en un cel alt; després el travessaren sovint núvols, que s'apilaren cap a llevant. El vent fou fort i fredet del ONO.

A la nit caigueren algunes gotelades, continuant el temps indecis; durant la mateixa y molt especialment a la matinal la temperatura ha estat sovint frescal, impropria del mes que som.

La Junta de restauració del Temple Romànic de Sant Martí Sarroca, que va dipositar en poder de la Diputació provincial una valiosa col·lecció d'objectes de valor artístic y arqueològic, sollicitant el seu apoi per la continuació de les obres, en vista del silenci que sobre aquest punt ha guardat l'expressada Corporació, ha presentat a la mateixa una instància en sollicitud de que per persones perites se procedís a la valoració dels objectes dipositats.



beva senyora, a casa dels senyors Sevilla. Aquesta va ésser la vida d'ahir del governador.

## Tribunals i jutjats

**Secció primera.**—El jurat va emetre veredicte d'innocència en un judici per revisió d'una causa per robu contra dos subjectes, als quals s'acusava d'haver robat el rellotge i el moneder d'un senyor. Actuaren de fiscal el senyor Arbós i de defensor el senyor Fort.

**Secció segona.**—A aquesta secció s'hi presentà R. J. R., al qual s'acusava de haver quedat l'import de quatre lletres, de valor en total 2.500 pessetes. El fiscal senyor Salvador i l'acusador privat senyor Gal i consideraren respectivament com a autor d'alguns delictes d'estafa per lo qual primer demanà que se li imposessin 2 anys i 11 mesos i un dia de presó correccional i l'altre tres penes d'arrest.

El defensor senyor Ducay, sol·licità l'absolució del seu representat.

En la secció tercera hi començà un judici per jurats contra J. M. acusat de haver falsificat unes etiquetes de comers que colocava en unes botelles per a senyalar les espècies per una casa estranera. Per això les acusacions engegades als senyors González Borena i Carreras acusaren al processat d'un delictes de falsificació.

A l'acabar les proves se suspengué el judici.

**Senyalaments per avui:**  
Sala primera de lo civil.—Jutjat del Sur. Major quantia, entre Mallol i Aparici i don Francisco Vilari.

Secció primera de lo criminal.—Jutjat d'Igualada. Oral, per furt, contra Josep Grallès.

Secció segona.—Jutjat de Sant Feliu. Oral, per furt, contra Jacinto Chollán.

Secció tercera.—Jutjat del Sud. Oral, per furt, contra Vicens Lluis.

—BRICHS, sombrero, ARCHS, s.

**Fels diversos**

A la rambla del Centre un tramvia atropellà a Isidre Mabarrs, qui essent sord no sentí la campaneta. Resultà ab el femur frèct fracturat.

—En l'escola del carrer Baix de Sant Pere, rebé cremades a la cuixa dreta el nen Manuel Ferrer Vendrell, per haver-se cremat una capsa de bengales. El pacient fou curat a la casa de socors del districte.

—Don Francisco Nogués Alaban, de 56 anys, habitant al segon pis del núm. 6 del carrer de Balmes, calgué o se dirà daltabaix pel cel-obert. Quedà mort a l'acte, puig se li destrossà el crani. El fet ocorregué de bon matí i qui primer vegé'l cadavre fou la portera de la casa.

—En el passeig de Colon calgué d'un tramvia Francisca Muñoz Boria, de 38 anys, produint-se una ferida al colze esquer, que li curaren a la casa de socors del mateix passeig.

—Un municipal vegé a dos homes que disputaven al carrer den Fontrodona, i fou amatenent en intervenir-hi en el precís moment en que un i altre havien ficat mà als ganivets i anaven a ferir-se.

—Ahir al cap al tard fou curat al dispensari de Sant Martí, un home de 37 anys anomenat Jaume Pagés Juliana, que treballava de paleta a la fabrica coneguda per can Lucena, núm. 480 de la carretera de Matató, i que al demontar una caldera tingué la desgracia de que aquella l'aplastés contra la paret.

En gran estat fou dut a l'Hospital Clínic.

—Teatre Soriano. Llegiu l'anunci d'aquest teatre que està molt bé.

**PUBLICACIONS**

«Resumen de Agricultura».—Hem rebut el quadern corresponent a juny d'aquesta publicació. Conté següent sumari:

Possible solución, per Francisco Ráfoles, per I-V Clarió Soulan.—Dos palabras respecto al Catastro, per Bonaventura M. Plaça.—El cultivo del arroz, per F. V. P.—Examen microscópico de los vinos, per Raul M. Mir.—Práctica de los azufrados y de los sulfatos de la vña, per Rafael Mir y Delás.—El eucalipto, per Pere A. Ventalló.—Además hi ha noticies seccions de Bibliografía, Problemas agrícolas, Crónica agrícola y Revista comercial.

«Vida Gallega».—Aquesta notable revista ha publicat un número extraordinari en el qual ab motiu dels successos d'Ojera, estudia aquesta població i especialment el seu famós Monestir. El número està il·lustrat ab profusió de pulcres gravats.

**ESPECTACLES**

**Gran Teatro Circo Barcelonés**

Varietés de primer orde. — Preus baratíssims

Tots els dies festius SECCIO VERMOUTH, al matí d'onze a una.

Tarda, de dos quarts de quatre a set; nit, de dos quarts de deu a dotze.

**TEATRE TIVOLI.**—Avui, divendres, de sis a vuit, tarda, primer, segon, «El mofio»;

tercer, la troupe Biera, quart pel·lícula. Butaca gratis, entrada, 25 cèntims. Nit, a les nou, primer, «El pobre Valbuena», segon, represa «La gudeja roja»;

tercer, «La prueba» A dos quarts de dotze, primer «La milonga»;

segon, la troupe Biera, tercer, «Kake Wale»;

quarta, Preferencia 1,50 pessetes; butaca, platea i poseta, entrada, 35 cèntims.

**TEATRE DE NOVELTATS.**—Compania còmica del Teatre de la Comedia de Madrid. Avui, dissabte, «Los intereses creados», de Benavente;

«La zambra», dels senyors Alvarez Quintero. A les nou.

**EL ORADÓ (TEATRE DE CATALUNYA).**—Compania còmica dramàtica de Maria A. Tubau.

Avui, dissabte, dia de Moda. Estrena a Barcelona del poema d'amor i cavalleria, en quatre jornades, compost en part ab passatges del «Romancero»; original de Cristóbal de Castro y Enrique López Alarcón, «Gerinaldo». A les nou.

Demà, diumenge, tarda, única representació per la tarda de la famosa obra, «La corte de Napoleón». Nit, segona representació de «Gerinaldo».

Se despata a comptaduria.

**Teatre Granvia**

Avui, dissabte.

**TARDA, DE CINQ A VUIT**

seccions continuës, treballant el gran

**STERCELY**

rei de la rialla.

Entrada general, 15 cèntims.

Butaca sense numerar, 25 cèntims.

Cadures de palc, 25 cèntims.

**TEATRE APOLO**

Exit colossal, plens complets. Avui, dissabte, 12 juny, tarda, a dos quarts de cinc, primer, la comedia còmica «El finca» en un acte i tres quads;

segon, el grandios espectacle en dos actes i catze quadros

**A PAISES CIVILIZADOS**

«El tesoro de la tribu»

esplendida presentació, decorat nou, gran obs de ball; ovacions diaries a

**Ampar Guillen**

Pep Alfonso y Josep Santpere.

**TEATRO COMIC.**—Gran compania còmica-lyrica dirigida pel primer actor Pep Borçes y el

reputat mestre Marian Lluïa. Avui, dissabte, 12 de juny, tarda a les cinc, doble, primer, «Vera Violeta»;

segon, «El cuño de rosa»;

tercer, «La tempanica», per Pepita Alaccer, segon, «El cuño de rosa»;

En assign «El cine de Embajadores», «La tamera» y «Las mil y pico de noches».

Aviat debut de la notable triple Pilar Martí.

**TEATRE SORIANO.**—Avui, dissabte, a les sis de la tarda, y 12 nit, debut de Los Haidas, la troupe russa de acrobates saltadors milers del món. Los Haidas son uns saltadors que's

fiquen a les butxaques a tots els grans saltadors existents avui en dia. Rebia, se despendrà del public barcelonés el diluns proxim, per tenir que debutar el dimecres a Roma, exit de Lidia i Amelys, creadors dels balls acrobàtics i dansa dels apaches.

Nota.—Us recordeu del gran Henrisenk aquell domador de tigras que l'any passat en l'Hipò-

Nit, a les nou, secció senzilla y a les deu, secció doble, treballant totes les atraccions y el gran

**STERCELY**

rei de la rialla.

**TEATRE NOU.**—Avui, dissabte, tarda, a les quatre, secció senzilla, «Ninias y sátiros»;

A les cinc doble, a preus baratos «La viuda alegre»;

Nit, a les nou, especial primer, «Piel de oso»;

segon, «El lego de San Pablo».

Demà a les tres senzilla, a les quatre, «La viuda alegre»;

Dilluns, benefici del popular Viñas.

Dimecres, benefici de Pepa del Campo.

Divendres, benefici de Martí Contí.

**Velòdrom Park de Sports**

Aquesta nit, a les deu, primera gran carrera nocturna. Match entre els motociclistes Duiour (debut) Baudouque, Gran carrera de mitg font entre Gerioli, Borrás y Desnoyelles. Carrera scratch ab Reinwald (debut) Pouchois-Lagarde-Duran. Carrera Handicap. Entrada general, 75 cèntims.

**Cinematògrafs**

**TEATRE PRINCIPAL.**—Cinematògrafs; atraccions. Gran exit de «Los Tatanos»; grans ovacions als germans Noiset en «La taula del diable»;

Avui, dissabte, 12 de juny, debut de les cèlebres artistes «The Reclon»; acrobates gossos superiors en son genre. Debut de l'atracció de fora The Galletis, treballant en les anelles.—Hermosa representació.—Sessió continua a preu de sessió senzilla.

**SALA MERCE.**—Exit immens en augment cada dia de l'espectacle meravellós a les grates

**EL PALAU DEN BANYETA**

El cinematògraf, tots els dies estrenes. Avui, dissabte, dues estrenes, «El dirigible Zeppelin en un viatge de 36 hores»;

«En les selvas de Java» (Oceanic). Exit extraordinari de l'interessant pel·lícula

**Experiments de Vilburg Wright a Roma**

en presència del rei d'Italia

«Detectiu aficionat»;

«Panorama de Kieff»;

«Accionat als sports»;

«Cassera de llebres a Hongria» y altres.

**CINE-BOHEMIA.**—Avui, nit, estrena de la gran pel·lícula de la casa Pathé

**El rapte**

Dimecres, a dos quarts de dotze del matí, sessió Vermouth. Gran programa.

**DIVERSIONS PARTICULARS**

**Comissió Deportiva del Cim del Tibidabo**

**Salut y reposu.**—Tots els dies festius a la tarda: concert per la brillant banda del regiment de Vergara, sardanes, putxinel·lis, etc.

**Informació de Madrid**

(SERVEI DE «EL POBLE CATALÀ»)

A les 3 tardes

**LA PREMSA MADRILENYA**

**EL PAIS.**

En son article de fons examina les dues polítiques nacionals per a deduir la necessitat d'oposar a la política conservadora una política econòmica nacional que compringué l'abolició dels aranzels prohibitius, el desenvolupament de l'exportació agrícola y minera y l'extinció dels monopolis, inclos el de la companyia Transatlàntica, acentuant en cambi a l'escola y al rebost.

**EL LIBERAL.**

En son article de fons senyala les danys irreparables que sofrirà la producció agrícola espanyola en cas de prosperar la reforma aranzelaria proposada a França.

Demana que's treballi sense deixar-hi de mà concertant accions oficials y privades per impedir ab l'ajuda dels comerciants francesos, als quals perjudicà també la reforma, l'aprovació definitiva d'aquesta.

**EL IMPARCIAL.**

Substitueix l'article de fons per notes del viatge que ha fet son director a l'Àfrica.

Estudia'l senyor López Balasteros l'influència fundamental al Marroc, en lo referent a les escoles y mesquides.

Fa algunes consideracions sobre l'assumpció.

**LA GACETA.**

La «Gaceta» publica les següents disposicions:

De Manresa.—Direcció general de Navegació.—Avisos als navegants.

D'Instrucció Pública.—Obres inscrites al Registre de la Propietat intelectual durant el primer trimestre de 1907.

Anunci de subasta per adquisició de 50.000 sports telegràfics ab destí a les línies de l'Estat.

De la Direcció General d'Agricultura.—Estat dels efectes públics negocis per la Secció de Comerç d'aquesta Cort, durant el mes de maig.

**LA RIFA**

En el sorteig de la Rifa de Madrid celebrat avui, han resultat premiats ab els majors els següents números:

Primer premi, 250.000 pessetes, número 2.775, venut a Bilbao.

Segon premi, 100.000 pessetes, número 7.650, despachat a Caladort.

Terçer premi, 60.000 pessetes, número 12.287, venut a Madrid.

Premiats ab 6.000 pessetes, números: 294, Badajoz; 2.844, Madrid; 6.928, Vilanova y Geltrú; 8.840, Barcelona; 5.388, Madrid; 8.833, Madrid; 3.062, Bilbao; 4.009, Bilbao; 9.954, La Unión; 18.826, Madrid; 6.042, Almeria; 3.048, Madrid; 1.298, Sevilla y Huelva; 9.722, San Sebastián; 17.397, Saragossa; 14.520, Sevilla; 4.143, Oviedo.

**LO QUE DIU EN LACIERVA**

El ministre de la Governació ha negat fonament als rumors que sobre la suspensió de la processó del Corpus varen formular mitj l'Herakles y avui alguns peridics del matí.

Ha manifestat que la pluja fou l'única causa que va determinar la suspensió y que si's varen observar precaucions policíaques per perquè s'aprofiten aquests actes per a verificar assaigs de policia.

Així com l'exercici deia'l senyor La Cierva, té's sens exercicis y maniobres, la policia es realitza també a l'objecte d'educar el públic.

Per consegüent no deu produir alarma a l'opinió aquest moviment policiaque els dies que hi ha processó o actes públics s'ant l'aglomeració de gent y la desfila de comitives pels carrers, crea situacions excepcionals en la vida de la població.

Però ara, afortunadament, ha afege't no existeix el menor motiu per a alarmar-se.

**EL SENYOR MAURA**

Avui ha marxat a La Granja'l senyor Maura.

Permanecerà allí un títol o dos y quan torni's celebrará Consell de ministres.

**DE FOMENT**

Una comissió de diputats y senadors per Zamora ha visitat avui al ministre de Foment per a demanar-li que'l ferrocarril de Zamora a Orense passi per Astorga.

drom de Nova York fou ferit mortalment y que tota la premsa del món publicà sa mort a conseqüència d'una gripada d'una de ses forces. Si, doncs, aquest domador y ses 14 tigras debutaran el dimarts o dimecres en aquest teatre treballant per segona vegada després d'estar 6 mesos a l'hospital clínic de Nova York.

**Velòdrom Park de Sports**

Aquesta nit, a les deu, primera gran carrera nocturna. Match entre els motociclistes Duiour (debut) Baudouque, Gran carrera de mitg font entre Gerioli, Borrás y Desnoyelles. Carrera scratch ab Reinwald (debut) Pouchois-Lagarde-Duran. Carrera Handicap. Entrada general, 75 cèntims.

**Cinematògrafs**

**TEATRE PRINCIPAL.**—Cinematògrafs; atraccions. Gran exit de «Los Tatanos»; grans ovacions als germans Noiset en «La taula del diable»;

Avui, dissabte, 12 de juny, debut de les cèlebres artistes «The Reclon»; acrobates gossos superiors en son genre. Debut de l'atracció de fora The Galletis, treballant en les anelles.—Hermosa representació.—Sessió continua a preu de sessió senzilla.

**SALA MERCE.**—Exit immens en augment cada dia de l'espectacle meravellós a les grates

**EL PALAU DEN BANYETA**

El cinematògraf, tots els dies estrenes. Avui, dissabte, dues estrenes, «El dirigible Zeppelin en un viatge de 36 hores»;

«En les selvas de Java» (Oceanic). Exit extraordinari de l'interessant pel·lícula

**Experiments de Vilburg Wright a Roma**

en presència del rei d'Italia

«Detectiu aficionat»;

«Panorama de Kieff»;

«Accionat als sports»;

«Cassera de llebres a Hongria» y altres.

**CINE-BOHEMIA.**—Avui, nit, estrena de la gran pel·lícula de la casa Pathé

**El rapte**

Dimecres, a dos quarts de dotze del matí, sessió Vermouth. Gran programa.

**DIVERSIONS PARTICULARS**

**Comissió Deportiva del Cim del Tibidabo**

**Salut y reposu.**—Tots els dies festius a la tarda: concert per la brillant banda del regiment de Vergara, sardanes, putxinel·lis, etc.

**Informació de Madrid**

(SERVEI DE «EL POBLE CATALÀ»)

A les 3 tardes

**LA PREMSA MADRILENYA**

**EL PAIS.**

En son article de fons examina les dues polítiques nacionals per a deduir la necessitat d'oposar a la política conservadora una política econòmica nacional que compringué l'abolició dels aranzels prohibitius, el desenvolupament de l'exportació agrícola y minera y l'extinció dels monopolis, inclos el de la companyia Transatlàntica, acentuant en cambi a l'escola y al rebost.

**EL LIBERAL.**

En son article de fons senyala les danys irreparables que sofrirà la producció agrícola espanyola en cas de prosperar la reforma aranzelaria proposada a França.

Demana que's treballi sense deixar-hi de mà concertant accions oficials y privades per impedir ab l'ajuda dels comerciants francesos, als quals perjudicà també la reforma, l'aprovació definitiva d'aquesta.

**EL IMPARCIAL.**

Substitueix l'article de fons per notes del viatge que ha fet son director a l'Àfrica.

Estudia'l senyor López Balasteros l'influència fundamental al Marroc, en lo referent a les escoles y mesquides.

Fa algunes consideracions sobre l'assumpció.

**LA GACETA.**

La «Gaceta» publica les següents disposicions:

De Manresa.—Direcció general de Navegació.—Avisos als navegants.

D'Instrucció Pública.—Obres inscrites al Registre de la Propietat intelectual durant el primer trimestre de 1907.

Anunci de subasta per adquisició de 50.000 sports telegràfics ab destí a les línies de l'Estat.

De la Direcció General d'Agricultura.—Estat dels efectes públics negocis per la Secció de Comerç d'aquesta Cort, durant el mes de maig.

**LA RIFA**

En el sorteig de la Rifa de Madrid celebrat avui, han resultat premiats ab els majors els següents números:

Primer premi, 250.000 pessetes, número 2.775, venut a Bilbao.

Segon premi, 100.000 pessetes, número 7.650, despachat a Caladort.

Terçer premi, 60.000 pessetes, número 12.287, venut a Madrid.

Premiats ab 6.000 pessetes, números: 294, Badajoz; 2.844, Madrid; 6.928, Vilanova y Geltrú; 8.840, Barcelona; 5.388, Madrid; 8.833, Madrid; 3.062, Bilbao; 4.009, Bilbao; 9.954, La Unión; 18.826, Madrid; 6.042, Almeria; 3.048, Madrid; 1.298, Sevilla y Huelva; 9.722, San Sebastián; 17.397, Saragossa; 14.520, Sevilla; 4.143, Oviedo.

**LO QUE DIU EN LACIERVA**

El ministre de la Governació ha negat fonament als rumors que sobre la suspensió de la processó del Corpus varen formular mitj l'Herakles y avui alguns peridics del matí.

Ha manifestat que la pluja fou l'única causa que va determinar la suspensió y que si's varen observar precaucions policíaques per perquè s'aprofiten aquests actes per a verificar assaigs de policia.

Així com l'exercici deia'l senyor La Cierva, té's sens exercicis y maniobres, la policia es realitza també a l'objecte d'educar el públic.

Per consegüent no deu produir alarma a l'opinió aquest moviment policiaque els dies que hi ha processó o actes públics s



